

Küzdelem a létért

Diáknyomor

Diáknyomor... annyiszor elsírt nemzeti veszedelem, szabad-e rólad most külön „nyomor“ fejezetben megemlékezni, mikor az árspekulánsokon kívül az ország minden fia közvetlen közelből, személyesen megismert. Ha van nyomor, úgy elsősorban *diáknyomor* van és ha szenved, küzköd, koplal valaki névtelenül és hangtalanul, úgy a diákság az. Hogy névtelenül: az természetes. Az igazi szegénység, a szemérmes szegénység, amely még arcpirulással sem tudja lenyelni az alamizsnafalatot, az névtelenül szenved és koplal. S a diákság, a kenyerét kereső diákság a nyomorgó „művelt középosztálylyal“, behuzódott a kávécsarnokokba és kávémérésekbe. A kávéházakban pedig átadta a helyét a kevésbé művelt „liferánsoknak“-nak. És a többi százezer szürke alakkal, akik Magyarországot „értelmiségét“ képviselik, legföljebb délben jár a kávéházba — és kávé ebédet, mert a kávécsarnokba nem mehet, ahol este kávé vacsorázik. Ezt névtelenül végig szenved a többivel együtt a diák is.

De, hogy: hangtalanul, az szomorú és ez az ő tragédiája. Minden társadalmi réteg, a tisztviselők, az iparosok, a munkások, a kalauzok és nem kalauzok gyülekeznek, memorandumoznak, jegyzőkönyveznek és küldöttségeknek és a gyülekezésnek — annyira amennyire — van is eredménye. De *hova menessenek küldöttséget a nyomorgó főiskolai és egyetemi polgárok tábora?* Ki hallgatja őket meg? Ki találja az ő panaszait jogosoknak? És ki ígér az ő sebeikre irt?

Most, amikor a háború legádázabb napjaiban a hadügyminiszter és honvédelmi miniszter, igen helyesen, fontosnak tartja, hogy a *katonadiákokra* gondoljon és alkalmasnak találja a pillanatot, hogy *most* segítse tanulmányaikban a diákokat, most, amikor *látszólag* minden itthoni érdek eltöri, akkor éppen azok az intéző körök, akik legtöbbet tudnának tenni és legjobban volnának hivatva segíteni, behunyják szemüket és nem teszik észre az egyetemek sápadtarcu hőseit, akik ezen nehéz, „itthoni“ fronton küzdenek a jövő Magyarországaért.

Mert, méltóságostól felfelé levő uraim, higgyék el, nemcsak az a harctéren küzdő diák a hős, hanem az, aki itthon koplal — és nem hal éhen. Az, akinek a kávémérések fülledt levegője teszi teljesen tönkre amugy is rossz tüdejét, az, akinek a privátóraadásban mennek tönkre a szakadt inu lábai, amelyek miatt az összes pótsorozásokról kidobták. Ezek is hősök és ezeken kell segíteni. Nem is érdemes felsorolni, hogy megdrágultak azok a dolgok, amelyek a létminimumhoz szükségesek.

Beszéljek arról, hogy a legolcsóbb reggeli egy korona, az ebéd öt korona és a vacsora négy korona. Vagy mondjam meg azt, hogy a legkopottabb és a legmocskosabb „csinosan butorozott szoba“ 60 korona. Minek tegyem? Ezt úgy is tudja minden ember itt Pesten, aki nem feküdt három évig letargiában. Azt azonban mondhatom, hogy olyan diák nincs Pesten, (kenyerkereső diákról beszélek és nem a Ferenc József-intézet diákjairól), aki rendes ebédet, még kevésbbé, aki meleg vacsorát ehetne. Hacsak nem kávé vacsorázik. Mert ez meleg és csak ezt vacsorázhathatja. Abból a 100—150 koronából, amit keres, bizony nem ehet még csak egy szomoruan harmadrangu vendéglőben sem. A menzák ebédjén kénytelen tengődni, azokon az ebédeken, amelyek a béke bőséges napjaiban sem voltak lucullusi lakomákhoz hasonlók. Hát még ma, a hustalan, zsirtalan, vajtalan és kedvtelen napok szomorú idejében.

Van ellenben egy másik igen megszivlelni való dolog, amiben a diákság épp úgy segélyre szorul, mint amikor a táplálékáról van szó. És ez a ruházkodás. Használt ruhát lehetetlen szerezni, újat még nagyobb lehetetlenség. A cipő még rettenetesebb gond.

Ne feledjük el, az a néhány száz főiskolai hallgató, aki most itthon van, az mind beteg.

Vagy a szíve, vagy a tüdeje beteg, vagy a lábai kőszvényesek, úgy, hogy azokkal már semmiféle katonai szolgálatot nem teljesíthet. És ezeknek kell majd a hideg télen vékony kabátba takarni köhögős mellüket, vagy ezek fognak reumás lábaikra lyukas talpu cipőt húzni, amibe belecsurog a víz. Hisz ez annyi, mintha egyenesen halálra lennének ítélve.

Tudomásom van róla, hogy az állam a tisztiviseelőinek cipőjegyeket osztogat, amivel nagyon olcsó és jó cipőket szereznek. Hát oly nagy áldozat az, 2—300 cipőjegyet kiosztani a főiskolák szegény diákjai között, akik rá vannak erre szorulva. Avagy nem fizetődik ki, nem érdeke az államnak, hogy megmentse 2—300 leendő ügyvédnek, orvosnak, tanárnak, mérnöknek az életét?

Adjának cipőt és ruhát a nyomorgó diákságnak, amíg nem késő, ruhát, mielőtt beállnának a csatások napok és cipőt, amíg nem azik át a talp és nem szivárog be a víz az ócska, lyukas kapcákba. Ne legyen ez is olyan, mint a lakáskérdés. Addig tanácskoztak, amíg minden szobának a háromszorosára ment fel az ára és addig gyűléseznek, ankéteznek, amíg ennek a néhány száz szegény fiúnak teljesen elkorhad a tüdeje.

A pécsi egyetem utolsó 300 hallgatójának a mohácsi mező volt a sirkertje. Akarják, hogy a pesti egyetem megmaradt 300 hallgatójáról azt tanítsa a történelem 100 év múlva, hogy a cipőjébe csurgó víz a megölköje?

Könnyen meglehet. Csak tessék még egy félévig várni. Vagy tessék még egy félévig ankétezni! Kegyelmes Uraim, ki fogja akkor előbbre vinni Magyarország kulturáját? Hol lesz az a „művelt középosztály“, mely a következő háboruban kávéét vacsorázik? Nem lesz.

Székely Nándor.

**Itt egy cikkünket a cenzura
nem engedélyezte**